

Efteraar 1869, og vi ere da, naar Pantser-
skibet Nr. 53 bliver færdigt nu til Efteraaret,
et heelt Aar stillede under den uheldige Om-
stændighed i længere Tid kun at have et eneste
Skib under Bygning. Jeg troer, at dette har
været en meget stærkt medvirkende Grund til,
at man ikke ved Værftet er gaaet frem saa
hurtigt, som man har troet i Almindelighed at
kunne forlange det. Der har i den senere
Tid været udtalt stærke Vebredelser imod
Værftet. Jeg maa tilstaae, at jeg troer, at
man i saa Henseende har været noget ubillig;
thi man bør jo dog tage i Betragtning den
bratte Overgang, der skulde skee fra Træslib-
byggeriet til Jernskibsbyggeriet, at der maatte
bygges Værksteder og anstattes en stor Mængde
Maskinerier, og at fremfor Alt alle Haandvær-
kerne maatte oplæres paany til et Arbeide, de
hidtil ikke havde kjendt, hvilket Alt er Ting,
der maae have forsinket Arbeidet betydeligt.
Man har talt om, at de Forventninger, der
vare stillede paa Budgettet, langtfra ere op-
fyldte, og det kan jo ikke nægtes, at det er
sandt. Jeg troer vel, at det ikke har været
klogt af Bestyrelsen ligeoverfor Publicum og
ligeoverfor Rigsdagen, at der har været stillet
saa store Forventninger, som ikke have kunnet
naaes; men paa den anden Side troer jeg, at
det maa siges at være ikke ulogt ligeoverfor
de Mænd, der skulle udføre Arbeidet, at man
saaledes sætter sig saa stort et Maal, hvorom
man maastee har den hemmelige Tanke, at det
ikke vil naaes. Jeg troer at kunne sige med
Bestemthed, at Arbeiderne ved Værftet først i
denne Maaned ere komne i deres normale
Gang, uagtet flere af de nødvendige Maskiner
endnu mangle, og vil man derfor være billig,
troer jeg, at man skal see hen til, ikke hvad der
er blevet udført i det foregaaende Finantsaar,
heller ikke hvad der er udført i det nærværende,
men til hvad der vil blive udrettet i det kom-
mende Aar. Jeg kunde gjerne henvise til, at
Pantserskibet Nr. 53, naar det bliver færdigt,
rimeligviis da vil have været 2³/₄ Aar under
Bygning, medens det første Pantserskib, der

byggedes paa et kongeligt Værft i England,
omtrent medtog en Tid af 4 Aar for at blive
færdigt. Imidlertid, det er ikke til videre
Nytte at tale om, hvad der er gjort eller ikke
gjort. Spørgsmaalet er, hvad der bør gøres
nu. Og da kan det ikke nægtes, at vi siden
Krigen kun have forøget Flaaden med eet Skib,
der er svagt bepantret, at vi have Udsigt til
at forøge vor Flaade med maastee 3 Smaaskibe
om 4 à 5 Aar. Og om 5 Aar, hvor staae
vi da? Vide vi, om Freden vedligeholdes
saa længe? Er det ikke sandsynligere, at
vi ikke beholde Fred i den Tid? Er det
ikke sandsynligt, at vi inden den Tid ville faae
Besøg af vore nærmeste Naboer mod Syd?
Er der Noget, der tvivler om, at Villien der-
til mangler dem? Og, naar Villien er der,
ville de da ikke let kunne gribe Leiligheden til
at udføre den under Europas nuværende For-
hold? Og skulde Saadant komme, hvorledes
ere vi da stillede, og hvorledes staae vi da med
vor Flaade? Imedens vi ere gaaede over-
maade smaat frem, er det jo Enhver bekendt,
at den preussiske Marine i de senere Aar er gaaet
frem med Ræmpeskridd. Det er sørgeligt, men
bestoværrer sandt, at hvis vi havde vor hele
Flaade samlet, vilde vi neppe være istand til
med den at udholde nogen lang Kamp med de
3 Pantserfregatter, som Preussen vil have færdige
om saa Maanedes ...

Formanden: Jeg skulde henstille til det
ærede Medlem, om han ikke forbyr sig for-
meget i Betragtninger, der just ikke ligefrem
ligge for ved den foreliggende Paragraph.

Schonheyder: Vel. — Jeg skal da
blot henvise til, at jeg troer, at der er Grund
til i denne Aaledning at træffe overordentlige
Forholdsregler, og at der er en stærk Opfor-
dring for Regjeringen til at søge at skaffe os
idetmindste eet stærkt bepantret og hurtiggaaende
Krigsskib, selv om det skulde skee ved Kjøb eller Ve-
stiftning i Udlandet. Det kan have sine Van-
stieligheder, det erkjender jeg; selv om Pengene